

Dato: 04.11.2014

Referanse: 2011/7453-10

Møtedato: 13.–17.10.2014

Møtested: ILO, Genève

Referat fra: Meeting of Experts on Maritime Occupational Safety and Health, ILO

Bakgrunn

Ekspertmøtet ble avholdt som en følge av ILO-resolusjon XIV (Resolution concerning occupational safety and health), og ILOs Governing Body bestemte at møtet skulle avholdes i Genève 13.–17. oktober 2014. ILO oppnevnte Unn Lem som Norges ekspert i møtet.

Formålet med møtet var å vedta retningslinjer for flaggstatene om gjennomføring av MLC regel 4.3 om krav til sikkerhet, helse og forebygging av ulykker på skip, samt relaterte plikter i MLC regel 1.1 om minstealder og regel 3.1 om innredning og rekreasjonstilbud. ILO-sekretariatet hadde i forkant av møtet utarbeidet et utkast til retningslinjer, blant annet i samarbeid med danske Seahealth (Søfartens Arbejdsmiljøråd).

Norske forberedelser

Det ble avholdt et norsk formøte i Nærings- og fiskeridepartementet 19. september 2014. Referatet fra formøtet er arkivert som dokument 7 på sak 2001/7453.

Den norske delegasjonen

Ekspert: Unn Lem (Sdir).

Rådgivere: Silje Skjævesland (NFD), Kjetil Kåsamoen (DNV GL) og Hilde Stange (Sdir).

Møtets ledelse

Mayte Medina fra USA ledet plenums møtene. Ordstyrere for gruppemøtene var Julie Carlton (Storbritannia) for regjeringsgruppen, Tim Springett for rederiene, og Hans Sande for sjømannsrepresentantene. (Hans Sande ble erstattet av Patrice Caron etter to dager pga. av uforutsette omstendigheter.)

Forhandlingene

Det var i hovedsak ILO-sekretariatets utkast til retningslinjer for gjennomføring av MLCs bestemmelser om yrkesrelatert sikkerhet og helse som ble gjennomgått i møtene. Innledningsvis foreslo Norge et nytt kapittel 1.1 om retningslinjenes formål for å klargjøre hvem retningslinjene retter seg mot og hva de omhandler. Retningslinjene er ikke bindende, men gir praktisk veiledning for gjennomføring av MLC. For øvrig jobbet Norge for å beholde kravene til opplæring av arbeidsmiljøutvalg om bord, og understreket blant annet at retningslinjene må gjøre det klart at alle sjøfolk skal ha fullført opplæring i personlig sikkerhet om bord i henhold til MLC regel 1.3.

Parallelt med plenums møter og gruppemøter ble det fra dag to avholdt møter i en ad hoc-arbeidsgruppe sammensatt av to medlemmer fra hver av undergruppene (regjeringsgruppen, rederiene og sjømannsrepresentantene). Norge deltok i denne arbeidsgruppen, som skulle vurdere behovet for å utvide retningslinjene til å omfatte flere punkter om risikofaktorer knyttet til arbeid på skip. Med tanke

på at MLC på flere punkter gir liten veiledning, kom arbeidsgruppen til et godt resultat. Utfordringen var å utarbeide retningslinjer til for eksempel MLC retningslinje B4.3.1 nr. 2 (som lister opp momenter som det særlig bør tas hensyn til i vurderingen av yrkesrelatert sikkerhet og helse), som både holder seg innenfor MLCs formål og gir god nok veiledning for gjennomføring av MLCs krav til sikkerhet og helse. I denne forbindelse var det viktig for Norge å understreke at det er grunnleggende prinsipper for HMS som uansett må legges til grunn for retningslinjene uten at dette kan anses å gå utover MLCs formål, for eksempel at farlige kjemikalier bør erstattes med stoffer som enten ikke er farlige eller som er mindre farlige (substitusjonsprinsippet). Arbeidsgruppens dokument ble vedtatt med enkelte mindre presiseringer, med unntak av underpunktet om «mental yrkesrelatert helse» som ble erstattet av et forslag fra International Maritime Health Association (IMHA).

For øvrig deltok Norge også i en ad hoc-arbeidsgruppe dag tre om krav til opplæring av arbeidsmiljøutvalg. I tillegg til Norge, deltok ett medlem fra rederiene og ett medlem fra sjømannsrepresentantene. Arbeidsgruppen ble opprettet med det formål å komme til enighet om krav til opplæring som omfatter alle arbeidsmiljøutvalgets medlemmer. Arbeidet resulterte i at kravene til grunnleggende opplæring av alle utvalgets medlemmer ble beholdt, samtidig som det ble tatt inn krav til at det skal være særskilt ekspertise innenfor enkelte områder i arbeidsmiljøutvalget som sådan.

Konsekvenser for norsk regelverk

Retningslinjene er ikke bindende, men har som formål å gi praktisk informasjon for gjennomføring av MLC regel 4.3, samt relevante bestemmelser i regel 1.1 om minstealder og regel 3.1 om innredning og rekreasjonstilbud. Det er presisert i innledningen til retningslinjene at relevant nasjonalt regelverk, tariffavtaler eller andre tiltak for implementering av MLC i flaggstaten anses å være bestemmende for kravene i den staten.

I Norge er det i hovedsak skipssikkerhetsloven §§ 21 og 22 og forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip (ASH-forskriften) som gjennomfører MLC regel 4.3, mens det er bestemmelser om minstealder i skipssikkerhetsloven § 18 og forskrift 25. april 2002 nr. 423 om arbeid og utplassering av ungdom på norske skip, og bestemmelser om innredning og rekreasjonstilbud i skipssikkerhetsloven §§ 21, 22, 25 og 26 og forskrift 15. september 1992 nr. 707 om innredning og om forpleiningstjenesten på skip.

Vedtak

Retningslinjene ble vedtatt 17. oktober 2014, og innebærer først og fremst mer konkrete anbefalinger for ivaretagelse av sikkerhet, helse og ulykkesoppfølging på skip enn det som følger av retningslinje B.4.3 i MLC. Retningslinjenes fulle navn er «Guidelines for implementing the occupational safety and health provisions of the Maritime Labour Convention, 2006».

Retningslinjene foreligger ikke i endelig versjon, men vil bli gjort tilgjengelig på ILOs nettsider www.ilo.org så snart de er renskrevet og oversatt til fransk og spansk. Møterapporten foreligger heller ikke, men skal så snart som mulig sendes fra ILO til møtedeltakerne pr. e-post for kommentarer og godkjenning.

Vedlegg

Utkast til retningslinjer (Draft guidelines for implementing the occupational safety and health provisions of the Maritime Labour Convention, 2006):

http://www.ilo.org/sector/activities/sectoral-meetings/WCMS_304809/lang--en/index.htm

Resolusjon XIV (Resolution concerning occupational safety and health):

<http://www.stkittsnevisregistry.net/Forms/mlc/Resolutions%20of%20ILO-ILC%2094th%20Session.pdf>